

USA, Japonsko a BRIC v MO

MO 11

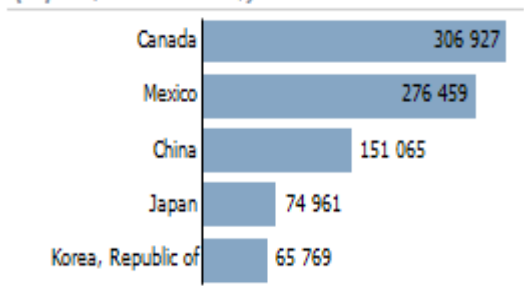
USA



- počet obyvatel cca 340 million v 2021
- GDP na obyvatele \$ 63,000 v běžných cenách v 2021
- Hl. obch. Partneri 2021:

Top 5 partners in 2021

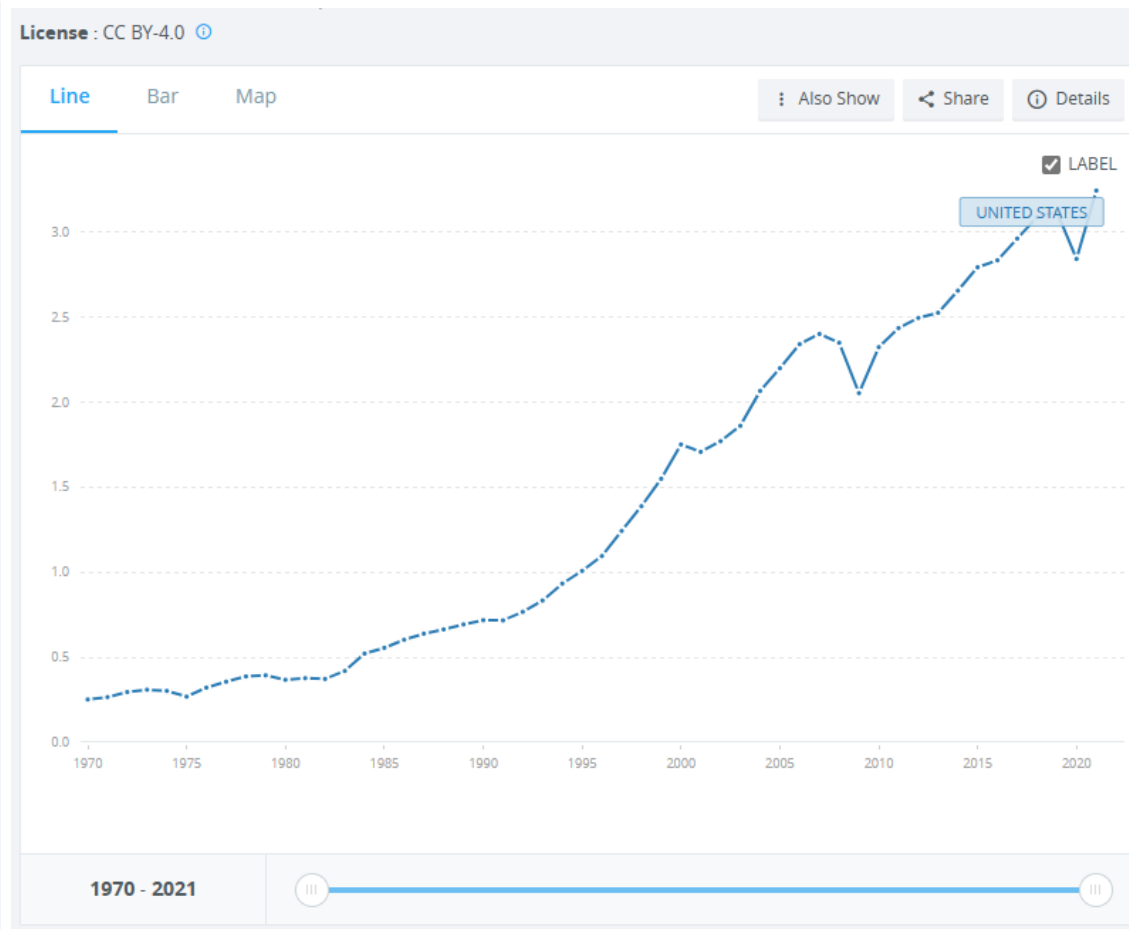
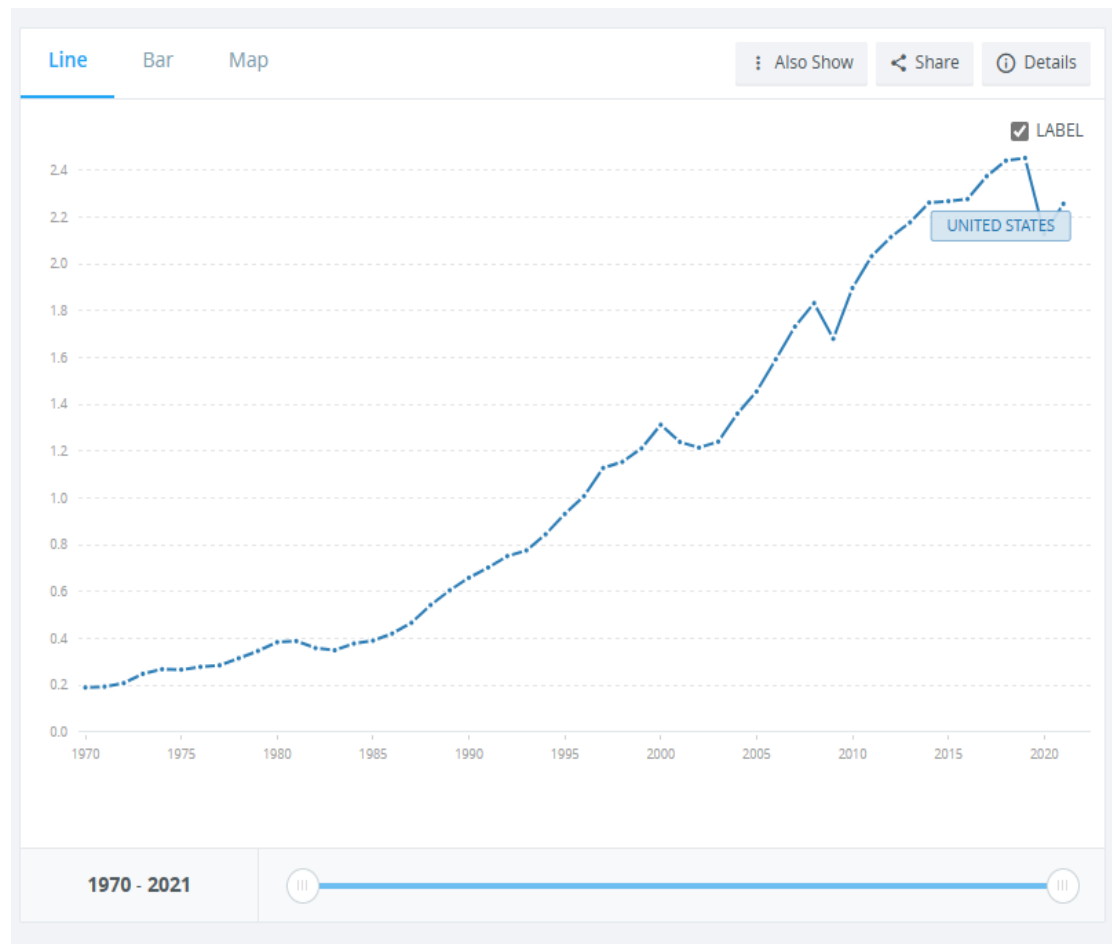
(exports, millions of US\$)



- [UNCTADstat - General Profile](#)



USA: X/M v tril. USD (bil. v česky)



- [Imports of goods and services \(constant 2015 US\\$\) - United States | Data \(worldbank.org\)](https://data.worldbank.org/ny.us?locations=US)

USA



- USA mají dlouhodobě zápornou obchodní bilanci
- V roce 2020 činil dovoz do Spojených států 1 431 miliard USD, zatímco vývoz ze Spojených států činil 2 407 miliard USD.
- USA mají dlouhodobě kladnou bilanci služeb,
- Objem mezinárodního obchodu se službami dosahuje zhruba třetiny toků zboží
- Člen zóny volného obchodu NAFTA od roku 1994, od roku 2020 nazývaný USMCA.
- Obě sousední země tvoří třetinu exportu



USA struktura obchodu 2021

Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Vehicles Other Than Railway, Tramway	Pharmaceutical Products	Plastics	Commodities Not Specified According to Kind	Organic Chemicals
14%	7.0%	4.4%	4.2%	2.9%	2.4%
Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Optical, Photo, Technical, Medical Apparatus	Miscellaneous Chemical Products	Iron and...	Edible Fruits, Nuts, Peel of Citrus...	
12%	5.2%	2.1%	1.1%	0.87%	0.86%
Electrical, Electronic Equipment	Aircraft,...	Oil Seed, Oleagif Fruits, Grain, Seed, Fruits	Rubbers		Ores Slag and Ash
11%	5.1%	1.9%	0.75%		
	Pearls, Precious Stones, Metals, Coins	Cereals	Aluminum	Cotton	
	4.6%	1.7%	0.69%	Toys...	
		Meat and Edible Meat Offal	Copper	Dairy...	
		1.3%	0.59%	Glass and Glassware	
		Articles of Iron or Steel	Wood and Articles of...		
		1.1%	Pulp of Wood...		

Machinery, Nuclear Reactors,...	Vehicles Other Than Railway, Tramway	Commodities Not Specified According to Kind	Optical, Photo, Technical, Medical Apparatus	Pearls, Precious Stones, Metals, Coins	Plastics	Furniture, Lighting Signs, Prefabricated Buildings
15%	9.7%	4.1%	3.6%	3.1%	2.8%	2.8%
Electrical, Electronic Equipment	Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Organic Chemicals	Iron and Steel	Aircraft, Spacecraft	Edible Fruits, Nuts, Peel of...	Other Made Textile...
14%	7.6%	2.2%	1.3%	0.88%	0.81%	0.76%
	5.1%	Articles of Apparel, Knit or Crocheted	Wood and Articles of Wood, Wood Charcoal			0.75%
		1.8%	1.2%	0.61%	0.56%	0.55%
		Toys, Games, Sports Requisites	Articles of Apparel, Not Knit or Crocheted	Edible...		
		1.8%	1.2%	Tools...		
		Articles of Iron or Steel	Beverages, Spirits and Vinegar	Meat and...		
		1.6%	1.1%			
		Rubbers	Aluminum			
		1.4%	0.98%			
			Footwear, Gaiters...			
			0.98%			
			Vegetable...			

- [United States Exports By Category \(tradingeconomics.com\)](https://tradingeconomics.com)

USA, 2021



- Výroba s vysokou přidanou hodnotou
- Čtvrtinu amerického exportu tvoří strojírenství a elektronika,
- Více než 7 % vozidel a více než 5 % letectví
- 11% podíl minerálních paliv na exportu USA
- Struktura dovozu: opět dominují stroje, elektronika a dopravní prostředky, USA jsou také dovozcem farmaceutických produktů

Japonsko



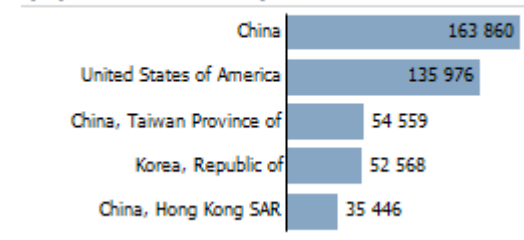
- Druhá největší asijská ekonomika po Číně,
- Se 124 miliony zdaleka ale není nejlidnatější
- HDP na hlavu v roce 2021 bylo o něco méně než 39 749 \$ v běžných cenách
- De facto tržní ekonomika západního typu byla v Japonsku vybudována po roce 1945
- V kombinaci s investicemi do vědy a výzkumu
- Japonsko získalo vedoucí postavení v mnoha oblastech průmyslové výroby s vysokou přidanou hodnotou

Japonsko

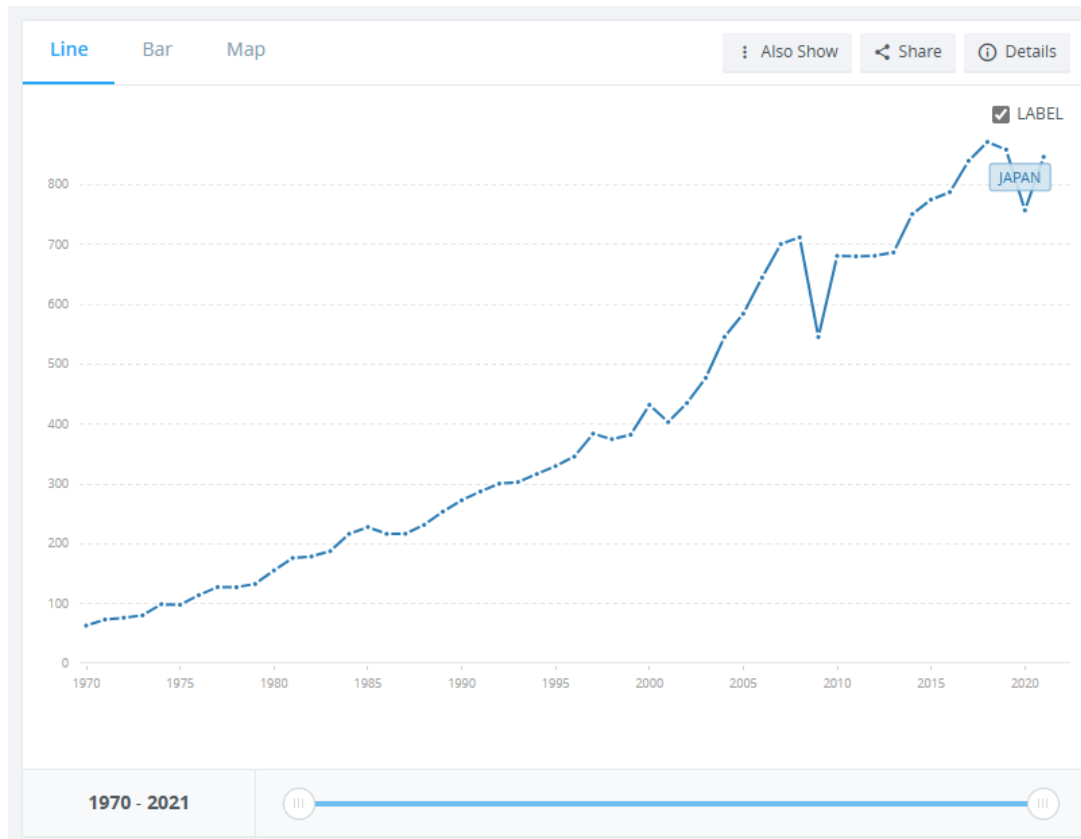
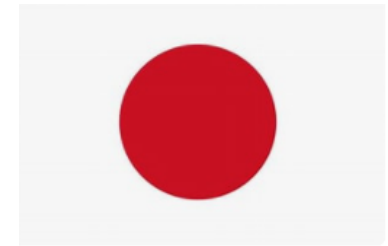


- Takzvaná ztracená dekáda
- Realitní krize v 90. letech, kdy dynamika růstu přestala prudce stoupat
- Po roce 2012: premiér Shinzo Abe, tzv. Abenomika
- Reformy s cílem podpořit růst HDP
- Zvýšení nabídky peněz v zemi
- Zvyšování vládních výdajů
- Reformy ke zvýšení konkurenceschopnosti

Top 5 partners in 2021
(exports, millions of US\$)



Japonsko: X/M, bil. USD (mld. v čj)



Japonsko



- Japonská obchodní bilance je dlouhodobě kladná
- V roce 2021 vývoz dosáhl 756 miliard USD a dovoz 768 miliard USD
- Záporná bilance služeb, dosahující v roce 2021 40 miliard USD
- Míra otevřenosti obchodu je o něco vyšší než v USA
- V roce 2021 to bylo 32 %

Japonsko, komoditní struktura, 2021



Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Electrical, Electronic Equipment	Iron and Steel	Plastics	Mineral Fuels, Oils, Distillation Products
		4.7%	3.6%	2.4%
Vehicles Other Than Railway, Tramway	Commodities Not Specified According to Kind	Pearls, Precious Stones, Metals, Coins	Organic Chemicals	Miscellaneous Chemical Products
		2.3%	2.3%	1.9%
Vehicles Other Than Railway, Tramway	Commodities Not Specified According to Kind	Rubbers		
		1.4%		
Vehicles Other Than Railway, Tramway	Commodities Not Specified According to Kind	Inorganic Chemicals, Precious Metal	1.0%	0.82%
		1.4%	0.46%	0.68%
Vehicles Other Than Railway, Tramway	Commodities Not Specified According to Kind	Articles of Iron or Steel	Soaps...	Stone...
		1.3%		
Vehicles Other Than Railway, Tramway	Commodities Not Specified According to Kind	Ships, Boats, and Other Floating Structures	Aluminum	
		1.2%	Glass...	
Machinery, Nuclear Reactors, Boilers		Copper		
Machinery, Nuclear Reactors, Boilers		1.7%		
Electrical, Electronic Equipment		7.6%		
Vehicles Other Than Railway, Tramway		5.2%		
Machinery, Nuclear Reactors, Boilers		19%		
Vehicles Other Than Railway, Tramway		18%		

Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Vehicles Other Than Railway, Tramway	Pearls, Precious Stones, Metals, Coins	Organic Chemicals	Plastics	Wood and Articles of Wood, Wood Charcoal
		2.5%	2.3%	2.0%	2.0%	1.5%
Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Articles of Apparel, Knit or Crocheted	Aluminum	Iron and Steel	Cereals	
		1.5%				
Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Commodities Not Specified According to...	1.2%	1.1%	1.1%	0.98%
		1.4%				
Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Articles of Apparel, Not Knit or Crocheted	Articles of Iron or Steel	Toys, Games, Sports Requisites	Oil Seed, Oleag. Fruits, Grain...	
		1.3%	0.88%	0.87%	0.77%	0.74%
Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Inorganic Chemicals, Precious Metal...	Rubbers	Copper		
		1.3%	0.58%			
Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Fish, Crustaceans, Molluscs, Aquatics...	Other Made...	Essential...		
		1.3%	0.54%			
Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Meat and Edible Meat Offal	Nickel	Residues...		
		1.3%	0.53%			
Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Vegetable...	Edible...	Aircraft, Spacecraft		
		1.3%				
Mineral Fuels, Oils, Distillation Products		28%				
Electrical, Electronic Equipment		13%				
Machinery, Nuclear Reactors, Boilers		8.0%				
Pharmaceutical Products		4.3%				
Ores Slag and Ash		3.5%				
Optical, Photo, Technical, Medical Apparatus		3.1%				

Japonsko



- Hlavními obchodními partnery jsou především asijské země v čele s Čínou
- Obchod s USA hrál historicky silnou roli
- Významnými obchodními partnery jsou také konkurenti japonského exportu na světových trzích (Jižní Korea, Tchaj-wan)
- Japonsko dováží hlavně nerostné suroviny z Austrálie, protože na japonském území je chybí
- Konkurenční výhoda v průmyslové výrobě energeticky úsporných výrobků s nízkou spotřebou energie

Japonsko



- Páteří exportu je průmyslová výroba
- 40 % exportu připadá na dvě položky, dopravní zařízení a stroje
- Na straně dovozu jsou klíčovou položkou minerální paliva a suroviny, které Japonsko samo nemá

BRIC

- Populačně početné země, jejichž silný ekonomický růst je spojen především s liberalizačními a globalizačními tendencemi v 90. letech
- Zkratku BRIC vynalezl v poradenské společnosti Goldman Sachs v roce 2001 Jim O'Neill
- Zkratka se v odborných kruzích velmi rychle ujala a běžně se používá dodnes
- Později doplněna na BRICS (Jižní Afrika)

Brazílie



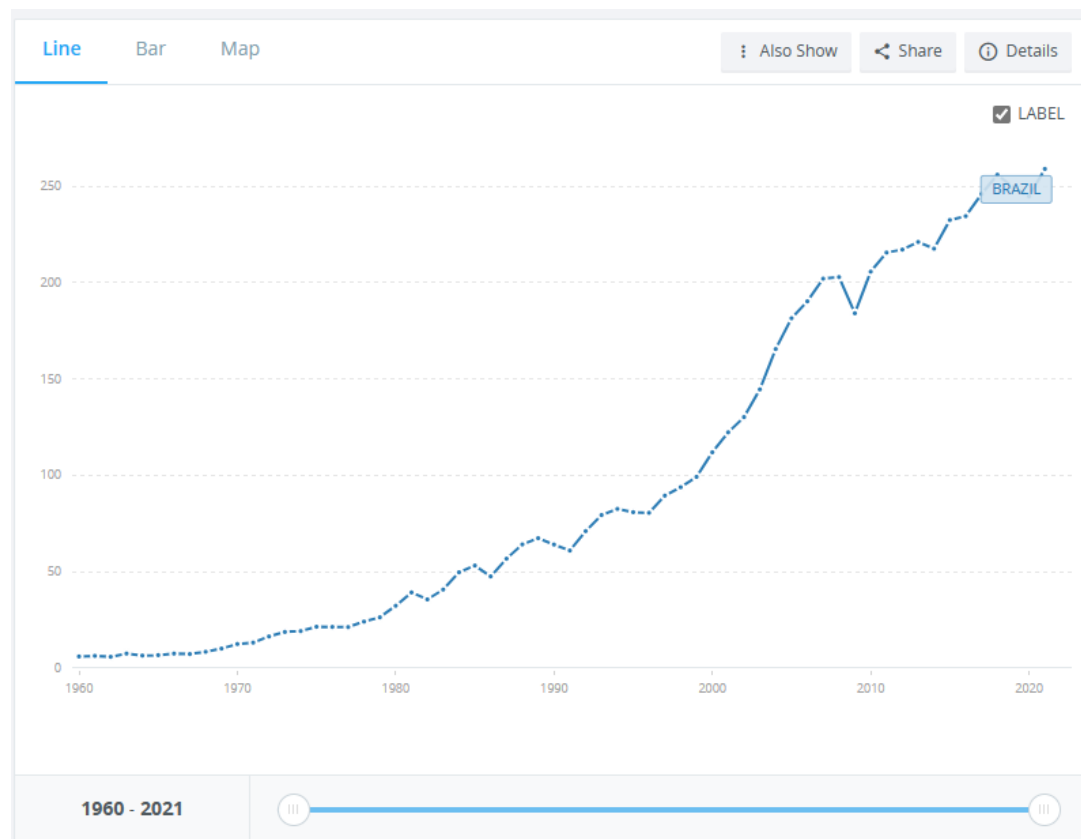
- Asi 214 milionů obyvatel
- HDP na hlavu v roce 2021 bylo cca 7 500 USD
- Bývalá portugalská kolonie, která získala nezávislost v 19. století (1815)
- Obyvatelstvo je směsicí původních obyvatel a Evropanů a také Afričanů, jejichž předkové sem byli přivezeni jako otroci především kvůli pěstování cukrové třtiny
- Těží se zde značné nerostné bohatství, železná ruda, zlato a fosfáty,
- Odráží se ve struktuře jejího zahraničního obchodu

Brazílie



- Po druhé světové válce zasaženy autokratickými diktátorskými režimy
- První demokratické volby v novodobé historii se konaly po roce 1988
- V 90. letech: Brazílie zažila silný hospodářský růst a prosperitu, což ovlivnilo i její zahraniční obchod
- Pokles po roce 2013 kvůli vnitřním problémům brazilské ekonomiky a rozsáhlým korupčním skandálům
- 2023: volby: vítězství staronového prezidenta Luly

Brazílie:X/M, bil. USD (mld. v čj.)

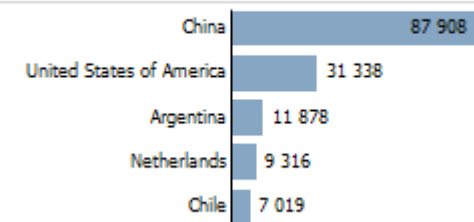


Brazílie



- Největšími obchodními partnery na straně exportu byly v roce 2019 Čína (28 %) a USA (13 %), následované sousední Argentinou.
- Na straně dovozu to byla opět Čína (21 %), USA (18 %), Německo (6 %) a Argentina (5 %)
- Na straně exportu převažují komodity primárního sektoru, jako jsou olejnatá semena, obiloviny a ovoce (14 %)
- Výhodná geografická poloha: více sklizní ročně
- Rostlinná výroba spolu se železnou rudou tvoří třetinu exportu

Top 5 partners in 2021
(exports, millions of US\$)





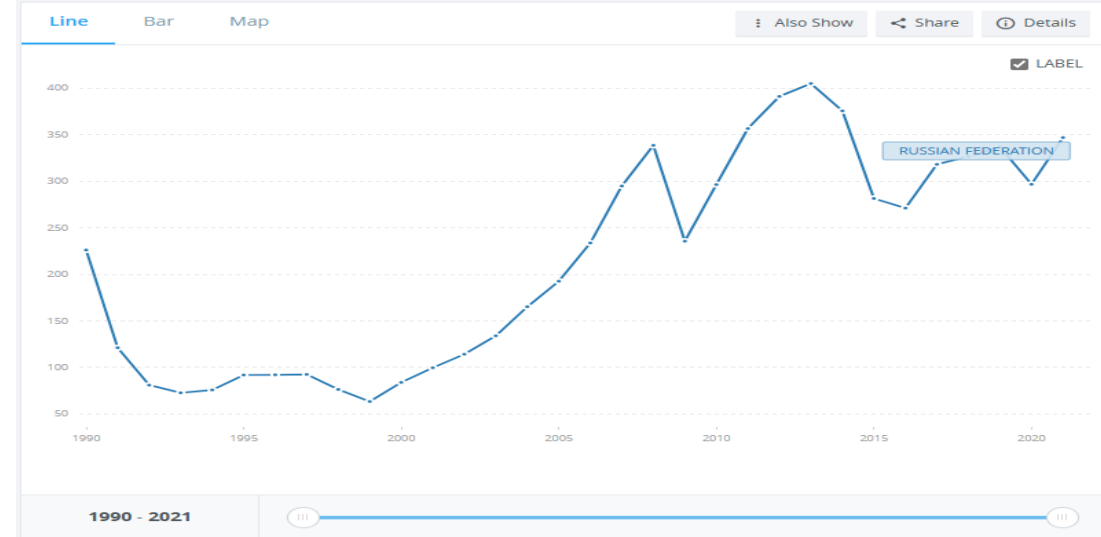
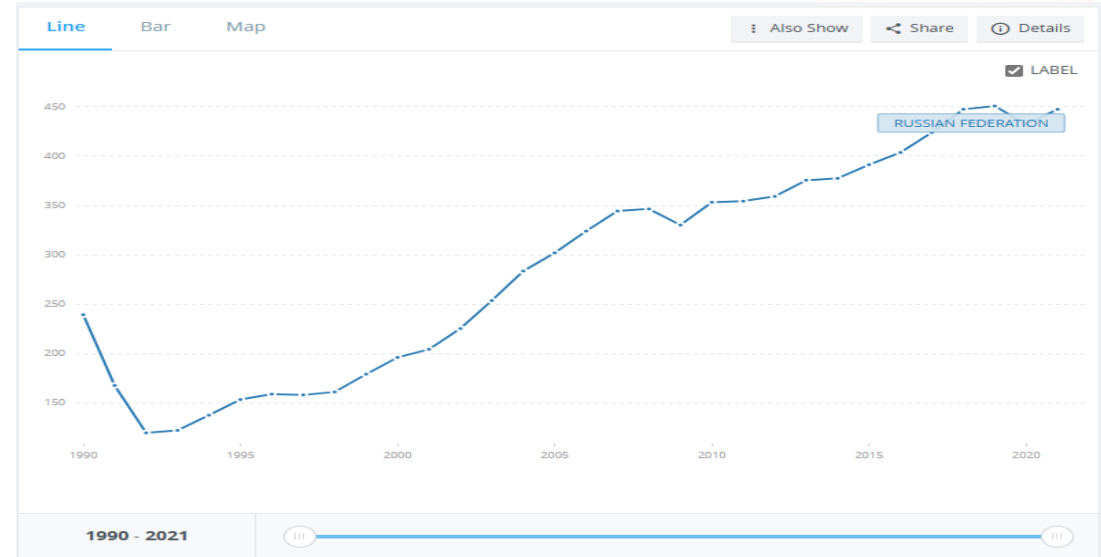
Brazílie komoditní struktura

Mineral Fuels, Oils, Distillation...	Ores Slag and Ash
17%	9.7%
	Meat and Edible Meat Offal
Oil Seed, Oleagic Fruits, Grain, Seed, Fruits	7.2%
14%	Iron and Steel
	5.0%

Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Electrical, Electronic Equipment
18%	12%
	Fertilizers
Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	9.2%
12%	Organic Chemicals
	6.6%

Rusko

- Rusko má 145 milionů obyvatel a jeho HDP na hlavu v současných cenách bylo v roce 2020 12 100 USD
- Rusko je největší zemí světa se značným nerostným bohatstvím a zásobami ropy a plynu, které tvoří páteř jeho exportu



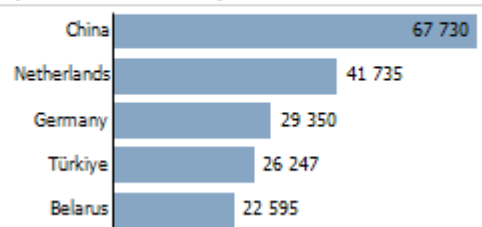
Rusko



- V roce 2020 Rusko vyvezlo zboží v hodnotě 332 miliard dolarů, dovoz činil 240 miliard
- Obchodní bilance je dlouhodobě kladná
- Naproti tomu bilance služeb je záporná, v roce 2021 dosáhla 19 miliard dolarů

Top 5 partners in 2021

(exports, millions of US\$)



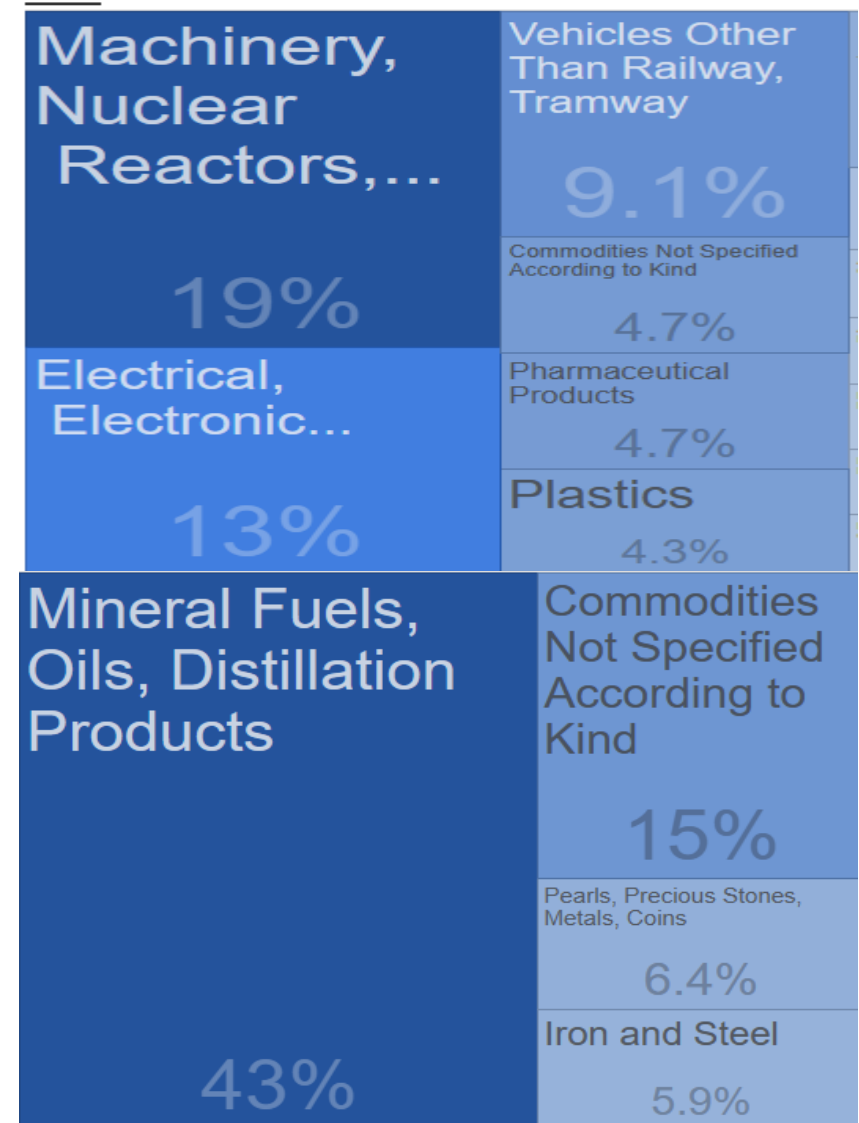
Rusko



- EU je největším exportním trhem Ruska s téměř 38% podílem v roce 2020.
- Rusko bylo do 2021 pátým největším obchodním partnerem EU.
- V roce 2020 tvořila téměř polovina vývozu minerální paliva, 10 % železná ruda a kovy a asi 27 % strojní zařízení (zahrnuje letecký průmysl)
- Vysoký stupeň otevřenosti ruské ekonomiky, který v roce 2020 dosáhl 46 %.

Rusko

- Na straně dovozu dominují průmyslové výrobky
- V roce 2021 byla více než pětina strojírenství (19 %), následovala elektronika (13 %), vozidla (9 %) a farmaceutické produkty (5 %).



Indie



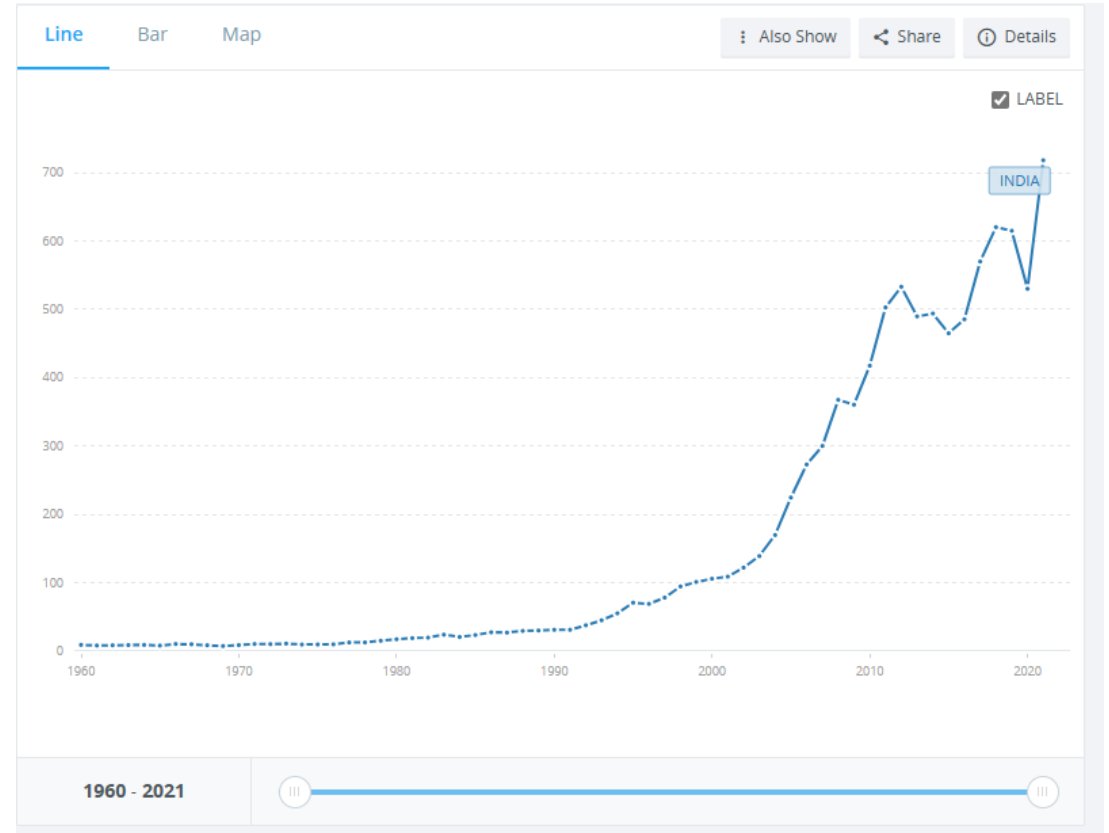
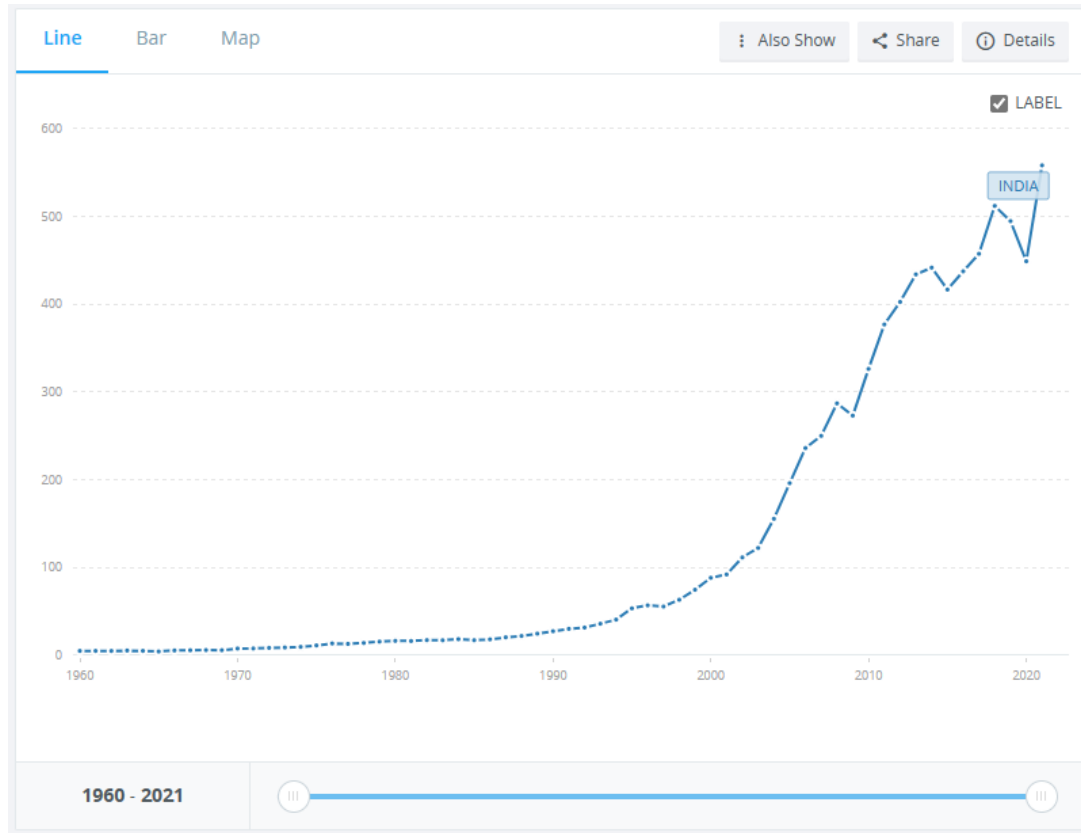
- Nejlidnatější země světa
- Populace 1,4 miliardy, HDP na hlavu v roce 2021 než 2 250 USD v běžných cenách
- Britská kolonie od počátku 18. století a v roce 1947 vznikla jako nezávislý stát
- Nejlidnatější demokracie na světě, která však po mnoho desetiletí uplatňuje protekcionistickou obchodní politiku
- V 90tých letech zahájila reformy zaměřené na větší otevřenost

Indie



- Konkurenční výhoda angličtiny, která je úředním jazykem Indie
- Služby západních firem v podobě call center a servisních center zejména nultých let
- Zaměření na IT sektor a IT služby
- Bangalore (Bengaluru) - Silicon Valley v Indii Sídlí zde řada amerických technologických společností jako Texas Instruments, Google, Apple, Microsoft a další

Indie: X/M, bil. USD (v mld. v čj)



Indie

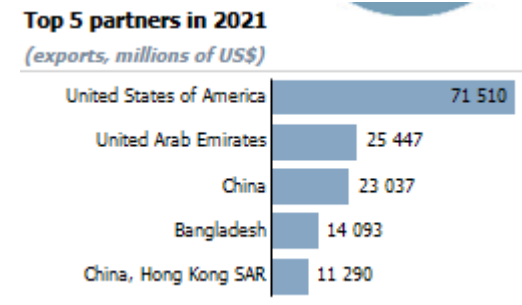


- Mezi lety 1995 a 2008 se objem vývozu a dovozu zvýšil sedminásobně
- Z hlediska obchodní bilance dosáhl v roce 2021 vývoz 395 miliard USD, dovoz 572 miliard USD, obchodní bilance vykazuje dlouhodobý deficit
- Objem mezinárodního obchodu se službami téměř dosahuje objemu zboží
- V roce 2020 Indie vyvezla služby v hodnotě 240 miliard USD a dovezla 195 miliard USD
- Bilance služeb v Indii je dlouhodobě kladná

Indie



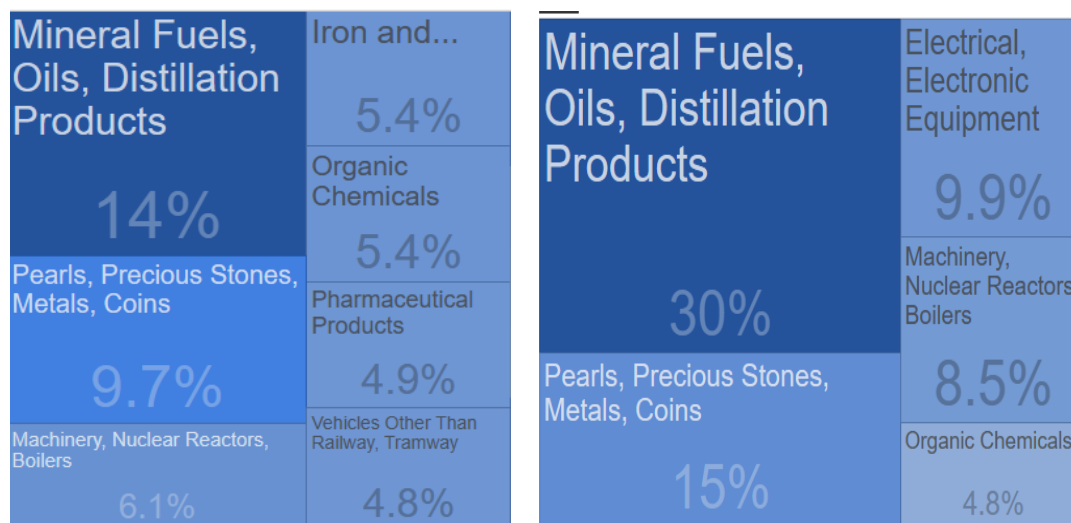
- Hlavními obchodními partnery na straně exportu v roce 2021 byly Spojené státy americké (17 %), Spojené arabské emiráty (9) a Čína (5 %)
- Největšími dovozci do Indie byly ve stejném roce Čína (15 %), USA (7 %), Spojené arabské emiráty (6 %) a Saúdská Arábie (5 %)
- Indie nemá významný export primárních produktů kvůli svému zaměření na služby
- Jeho průmyslový export je diverzifikovanější



Indie



- Nejvýznamnější položkou exportu v roce 2021 byla minerální paliva (10 %), následovala pouze položka perly a drahé kameny (9 %)
- Následuje vývoz léčiv, strojírenství a organické chemie (po 6 %), elektroniky a dopravních prostředků (po 5 %).
- Dovoz: dominantní položku tvořila minerální paliva (28 %), dále elektronika (12 %), stroje (10 %) a produkty organické chemie (5 %)



Čína



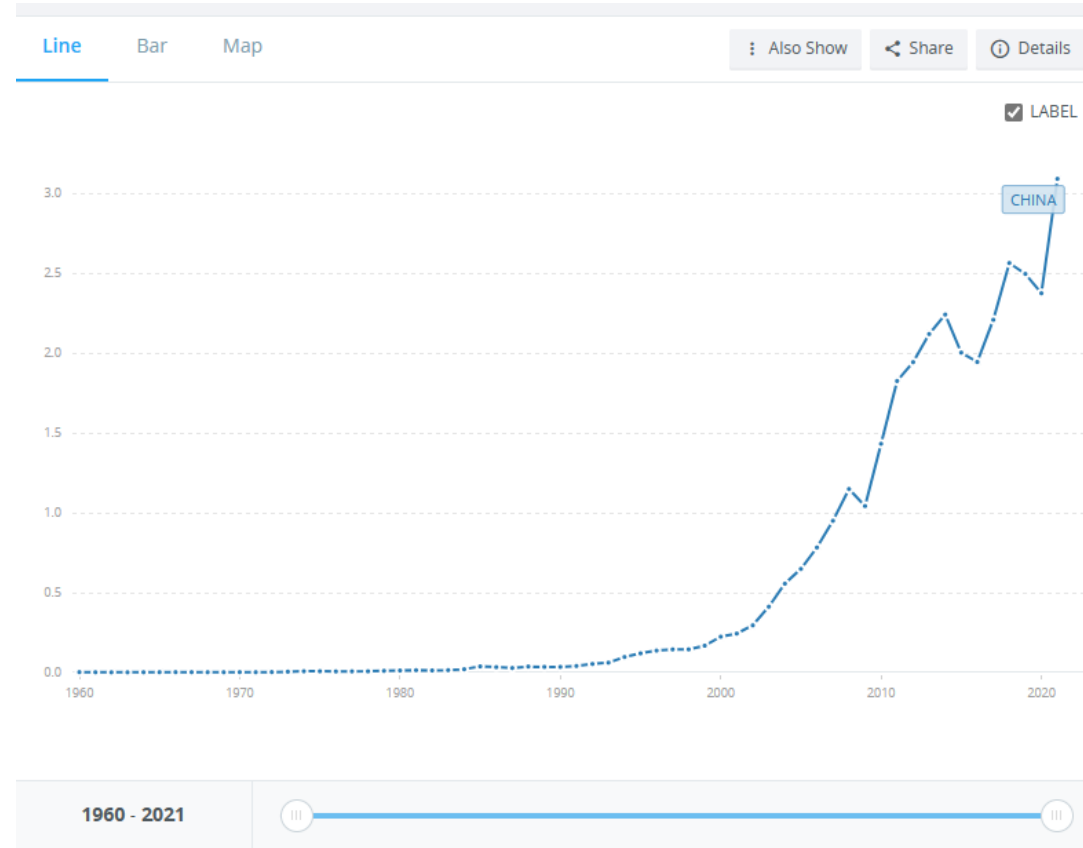
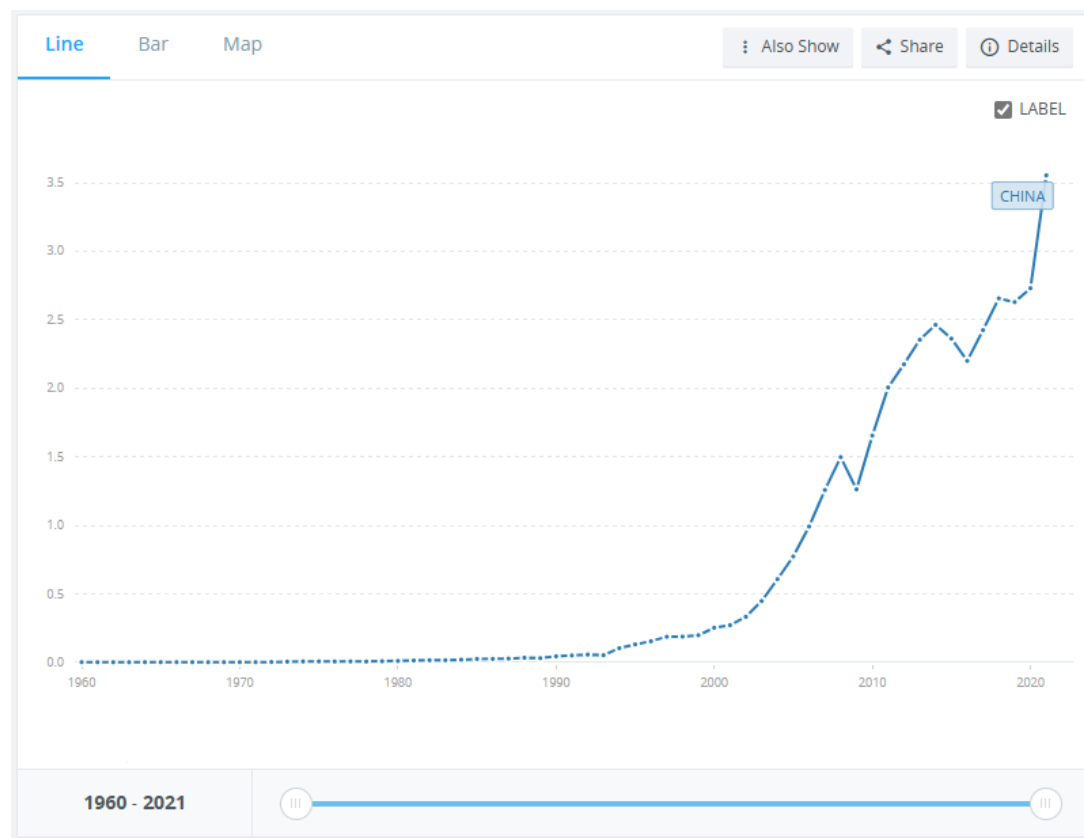
- Nejlidnatější ekonomika světa
- Populace 1,4 miliardy, HDP na hlavu 12 130 \$ v roce 2021
- Po roce 1945: Předseda Mao Ce-tung a ekonomika byla řízena socialistickým centrálním plánováním
- K otevření Číny a ekonomické liberalizaci došlo až po Maově smrti v roce 1976
- Pod vedením jiného tajemníka Teng Xiaopinga, který vládl Číně od konce 70. do konce 90.let
- Peking zavedl ekonomické reformy a otevřel Čínu světu

Čína



- Po 90. letech: Čína se stala jednou z nejrychleji rostoucích ekonomik na světě.
- Během tří desetiletí se Čína stala de facto průmyslovou továrnou světa
- Čína má nadprůměrný průmyslový sektor

Čína: X/M, tril. USD (v bilionech v čj)

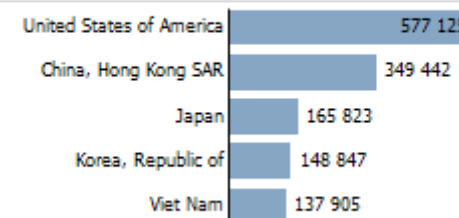


Čína



- Obchodní bilance je dlouhodobě kladná
- V roce 2021 činil vývoz 3 363 miliard USD, dovoz 2688 miliard USD
- Bilance služeb je záporná, jejich objem tvoří zhruba desetinu obchodu se zbožím
- Největšími exportními partnery v roce 2020 byly USA (18 %), následované asijskými státy Hongkong (11 %), Japonsko (7 %), Asijským zemím dominovaly v dovozu Japonsko a Jižní Korea (po 10 %), následované USA (8 %), Austrálií (7 %) a Německem (6 %)

Top 5 partners in 2021
(exports, millions of US\$)



Čína



Electrical, Electronic Equipment	Furniture, Lighting Signs, Prefabricated Buildings	4.1%	Electrical, Electronic Equipment	Ores Slag and Ash	10%
	Plastics	3.9%			
Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Vehicles Other Than Railway, Tramway	3.6%	Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	8.6%
	Toys, Games, Sports Requisites	3.0%			
	Optical, Photo, Technical, Medical Apparatus	2.9%		Optical, Photo, Technical, Medical Apparatus	4.1%

- Na straně exportu převažuje průmyslové zboží, zejména elektronika (27 %) a strojírenství (17 %)
- Na straně dovozu je kromě dominantní položky elektroniky (27 %) ,také významná položka minerálních paliv (13 %) a železné rudy (9 %)

Zdroje:

- Grafy vývoje X/M:
- WORLD BANK (2023): *World Bank Open Data*, [online] Washington: World Bank, [08-03-23] available at: [World Bank Open Data | Data](#)
Komoditní a teritor. struktura:
- TRADE ECONOMICS (2023): *Exports*, [online] New York: Trade Economics, [08-02-22] available at: [Exports - Countries - List \(tradingeconomics.com\)](#)
- UNCTAD (2023): *Country profiles* [online] Geneva:UNCTAD, [08-03-23] available at: [UNCTADstat - Country profile](#)